

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvzemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20—, inozemstvo Din 30—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisanim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.
Račun pri poštne č. uradu štev. 13.633.

Ljubljana pripravljena.

Samo še nekaj dni nas loči od odločilnega trenutka, ko narod izraža svoj plebiscit. Izzval je plebiscit sam režim, ki je upal, da s svojimi zloglasnimi metodami prisili narod na kolena ter si na ta način pribori zaželjeno večino v skupščini. Že danes je gotovo, da te večine ne bo. Režim v svoji borbi proti narodu ni uspel. 8. februarja bo morala slediti demisijska sedanje vlade ter oblikovanje nove.

Da bo nova vlada mogla biti samo vlada sporazuma, o tem ni nobenega dvoma. Preveč zaupamo v zdravi razum merodajnih činiteljev, kakor da bi mogli računati na kako drugo več ali manj pustolovno rešitev. In ravno tako gotovo je, da vlade sporazuma ne bodo deležni oni, ki so prvenstveno proti sporazumu. Zategadelj njihovi obupni napor ob sedanjih volitvah, zategadelj jim mora v tej volilni borbi biti dobro vsakršno z moralnega stališča še tako zavrženo sredstvo. Nasilje, korupcija, nezakonitost, brezpravnost, zloraba uradne oblasti, vse, prav vse jim mora pomagati. Oni vedo, da morajo v tem boju za svojo eksistenco pridobiti, sicer izgube vse. Oni se zavedajo, da so po 8. februarju, ako volitve ne uspejo po njihovem zamisleku — politični mrtveci.

Vse stranke, ki prihajajo v poštev, so ob teh volilnih pripravah delale s skrajnim naporom svojih sil. Vršilo se je nešteto shodov in sestankov, agitacija gre od moza do moza, časopisje je storilo svojo dolžnost. O vseh strankah pa lahko ugotovimo, da so vodile borbo z dostojnimi in kulturnimi sredstvi. Edino ena stranka je delala nečastno izjemo in to je SDS, ki se skriva za firmo »nacionalnega bloka«. Prekosila je pod duševnim vodstvom svojega šefa samo sebe.

Mobilizacija je torej završena in čete so razporejene. Ljubljana je — pripravljena! Danes si je vsak volilec na jasnem, kako je opredeljen in samo na nezavednost ali izprijetost kakkega poedinca more računati, kdor misli, da bo še nekaj ljudi iztrgal nasprotni stranki.

Preveč trdno se zanašamo na zdrav pamet in politično zavednost Ljubljančanov, kakor da bi v tem pogledu mogli biti količkaj v dvomu.

Ljubljana, ki je vedno visoko držala prapor narodnosti, naprednosti in svobodomiselnosti, danes ve in čuti, da nikdar ne more izkazati zaupanja stranki, ki je ona gesla vrgla med sta-

ro šaro, zatajila svoj lastni program ter šla med reakcionarce. Ljubljana, ki jo je zapostavljala in prikrajševala ona demokratska klika in sicer samo zato, ker si je Ljubljana osmelila biti kulturno in gospodarsko središče Slovence, ta Ljubljana se bo sedaj odločila tej gospodi. V Ljubljani je igrala svojo nečedno vlogo končnovejavno in če Bog da za vedno.

Nobeno umetno sredstvo tu nič ne pomaga in razne obupne injekcije le kažejo na bližnjo in neodvratno agonijo. In če mislite, da si boste napravljeno srce in dušo Ljubljane pridobili s kakim paradnim shodom, se zelo motite. Ko Vas pa Ljubljana tako dobro pozna! Saj se na shodu niti ne upate nastopiti pod lastno firmo. Izposodili ste si dra. Pivka iz Maribora, da bi vlekel kot dobrovoljec. Žalostno je to za Vas, žalostno pa tudi za dr. Pivka, ki se pusti zlorabljati za take namene. Obžalujemo one sokole in orjunaše, ki se puste vpregati v polomljeno demokratsko kareto in obžalujemo del mladine, ki jo morajo korumpirati proslule metode samostojno demokratskih voditeljev ter njihovi perverzni pojmi o svobodi, o nacionalnosti in o državotvornosti.

Ljubljančana ne boste premotili. Ljubljančan ve, da je ona prva skrinjica, pa četudi nosi etiketo »nacionalnega bloka« in še posebe etiketo g. Mohoriča, predstavitelja Žerjavove klike in njegovih metod, nositeljica osovraženega sistema, njegovega nasilja in njegovih nezakonitosti. Za narodnega in naprednega Ljubljančana je postavljena peta skrinjica.

Pa tudi vsa ostala napredna Slovenija je pripravljena.

Tudi ona se zaveda, da bi bilo zanj škodljivo, ako bi se zaupala »gospodarskim talentom« dra. Žerjava in njegovih ožjih somišljenikov. Tudi Slovenija se je že naveličala igrati vlogo pastorko, do katere vloge so jo potisnili nosilci današnjega režima. Spoznala je vso lažnaprednost te gospe, spoznala pa je tudi njeno popolno nesposobnost, priti »klerikalizmu« do živga. Zakaj po njeni krivdi, vsled njenih pogrešnih metod je rasla moč SLS. Slovenija pričakuje novih nesebičnih in požrtvovalnih mož, pričakuje resnično naprednega dela, ki naj s svojo solidnostjo, s svojo poštenostjo, predvsem pa s svojo pravo srčno kulturo najde pota v dušo naše narodne množice.

„Straža“ in „Slov. Gospodar“ — ustavljena.

Maribor, 4. februarja. Tik pred volitvami je smatrala mariborska policija za potrebno, da opozori volilce, da glasujejo dne 8. februarja celotno za opozicijo. Ker vse prepovedi in vsi nastopi proti svobodi tiska so še vedno pomagali samo opoziciji. Včeraj je izdala mariborska policija odlok, da se prepoveduje nadaljno izhajanje »Straže« in »Slov. Gospodarja« in sicer zaradi prestopkov iz leta 1923 in 1924. Dve leti sta smela ta dva lista nemoteno grešiti in šele tik pred volitvami je spoznala policija škodljivost obeh listov. Zabeleženo bodi samo to, da je bila policija tako nerodna, da je ustavila »Slov. Gospo-

darja« dva dni potem, ko je njegova volivna številka že izšla.

AMERIKANSKI PROTESTNI SHOD PROTI SEDANJEMU REŽIMU.

Zagreb, 5. februarja. Danes je dr. Trumbić prejel iz Oexlanda kabelogram v angleškem jeziku, v katerem se poroča o velikem mitingu. Na mitingu je bila sprejeta resolucija, v kateri se protestira proti današnjemu režimu v Jugoslaviji in se ugotavlja, da je ameriški narod podpiral Jugoslovane, da si stvorijo državo naroda za narod.

Svarilo!

Dobili smo točne informacije, da namerava SDS v Ljubljani, takozvani »mladinici«, na predvečer skupščinskih volitev in na dan volitev samih, dne 8. februarja, z ostudnimi lažmi, ki jih hočejo razširiti s plakati, letaki in po svojih listih — volilce premotiti, da bi ali sploh ne šli volit ali pa da bi volili Žerjavovega kandidata Mohoriča!

Med drugim nameravajo razglasiti, da je dr. Ravnihar v zadnjem trenutku — odstopil od svoje kandidature. Hočejo tudi vreči med volilce vest, da je »dr. Ravnihar izdal napredno Ljubljano« in zato: »Vsi na krov za Mohoriča in za »nacionalni blok«!

Svarimo volilce, da se ne dajo begati s takimi lažmi v zadnjem trenutku, predno gredo na volišče!

Te metode »mladinov« so nam dokaz, da so prepričani o svojem porazu in zato si hočejo pomagati na nepošten način! Dokaz pa je to tudi, da »Narodna Zajednica« v Ljubljani zmaguje!

Radikali zapuste Pribičevića po volitvah.

Beograd, 5. februarja. Včeraj so posetili ministrskega predsednika Pašića g. Vukičević, Trifunović in Drinković in se razgovarjali z njim o volilnih pripravah. Seja vlade je bila zopet odgojena. Pašić še vedno prejema informacije in si ustvarja stališče za vse ono, kar bi se utegnilo dogoditi tekom tega meseca. Vlada že zbira preko glavnega radikalnega odbora poročila iz cele države in si ustvarja sliko, kakršna bo po volitvah. Po razgovoru z najuglednejšimi politiki iz radikalne stranke moremo sklepati, da izgledi vlade na volitve v današnji situaciji niso ugodni. V nobenem slučaju ne pričakujejo, da bo vlada dobila absolutno večino. Zato so začeli radikali že iskati možnosti, da bi mogli pridobiti kako stranko za vstop v njihovo vlado. Vsi uvidevajo, da ne morejo radikali računati na nobeno kombinacijo, dokler so v zvezi s Pribičevićem. Zato se vedno bolj širi med radikali prepričanje, da je treba Pribičevića

prepustiti svoji usodi. Kot viden znak te radikalne namere se splošno povdarja dejstvo, da so radikali ukiniteli celo vrsto uradniških premestitev, ki so jih zaukazali samostojni demokrati. Po osmem februarju bo razkol med Pribičevićem in radikali definitivni.

Beograd, 5. februarja. V zadnjem času se opaža, da je prišlo v vladi do otvorenega spopada med radikali in Pribičevićem radi brezobzirnosti samostojnih demokratov. Položaj Pribičevića je zelo omajan. Pred volitvami pa ne bo prišlo do razkola, pač pa po volitvah. Na sinočnji konferenci pri Pašiću je dobil Pribičević opomin, naj uredi svoje vedenje. Ta opomin je bil storjen radi tega, ker je izvršni odbor radikalne stranke dobil poročila iz cele države, da SDS vulgo »Pribičevićevci«, preganja radikale in da obstoji nevarnost, da pride med radikali in samostojnimi demokrati na dan volitev do resnih spopadov.

Sodniki za svobodo volitev.

Zagreb, 5. februarja. Včeraj so imeli sodniki, predsedniki volilnih okrožij konferenco, na kateri so razpravljali, kako stališče naj zavzamejo v slučaju, da ne bodo na voliščih postavljene skrinjice za vse liste, katere je sodišče potrdilo. Nekateri predsedniki volilnih odborov so stali na stališču, da v slučaju, da ne bi bile za vse od sodišča potrjene liste postavljene skrinjice, sploh ne bodo pustili

izvesti volitev, ker bi bile take volitve nezakonite. Drugi sodniki pa obsojajo stališče, češ da bo vlada čez 8 dni izvedla ponovne volitve s svojim komisarjem in tako falsificirala voljo naroda. Radi tega pozivajo svoje tovariše, naj vse nezakonitosti zapisejo v protokol, ker je itak jasno, da radikali in samostojni demokrati ne bodo nikoli dobili niti ene kroglice iz vrst opozicionalcev.

BIVŠI POSLANEC DR. SEKULIČ PRETEPEN.

Beograd, 5. februarja. V Senti so napadli plačanci sedanjih mogotcev bivšega poslanca dr. Sekulića. Po izjavi zdravnikov je stanje dr. Sekulića zelo resno. Na glavi ima več ran. Če ima prebito kost, se še ni moglo ugotoviti. Socialno demokratska stranka je z ozirom na ta napad sklenila, da pošlje II. internacionali obširno poročilo o volivnem nasilju, ki vlada v Jugoslaviji. Tako pada naš ugled vsled nasilja mogotcev.

DOBRI IZGLEDI DEMOKRATOV.

Beograd, 5. februarja. Sinoči se je vrnil z agitacijskega potovanja Veljković, popolnoma zadovoljen. Sanse za Pribičevića so minimalne in bo dobila njegova lista le 100 do 150 glasov. Njega bodo volili tudi oni maloštevilni radikali, ki so nezadovoljni s službeno listo dr. Ninka Perića in z listo disidenta Mihajla Ranjkovića. Pritisk radikalov v Mačvi ni imel uspeha.

Paralela.

Mladinski generali se dobro zavedajo, da je njihova klika tako diskreditirana kakor so oni sami. Zato so zatajili svojo firmo in zato so postavili za nosilce liste dr. Pivka in Mohoriča, ki ne pripadata njihovemu najožjemu krogu. Le na Kranjskem, kjer špekulirajo mladini na staro in že stokrat preživelo nasprotje med klerikalci in liberalci, so si upali kandidirati dr. Žerjava. Drugod se dr. Žerjav itak ne bi smel niti pokazati.

Dosledno temu svojemu načrtu govorijo mladini: dr. Pivko je eden naših najodličnejših nacionalistov, kdor ne voli njega, ta je izdajalec narodne misli. In g. Mohorič je eden naših najodličnejših gospodarskih strokovnjakov in proti interesom Ljubljane je, kdor ne voli g. Mohoriča.

Kakor sta ta dva argumenta na videz lepa, tako pa sta prazna in ničeva, če se jih pobližje pogleda.

Vsa čast nacionalizmu g. dr. Pivka, vsa čast njegovemu dobrovoljstvu. Toda naj stopi na plan tisti, ki ima pogum očitati protikandidatu dr. Pivka, vseuč. prof. Boži Markoviču, da ni bil vselej vzgled zaslužnega nacionalista!

Vsa čast tudi gospodarskim talentom g. Mohoriča, toda naj stopi na plan tisti, ki more očitati njegovemu protikandidatu dr. Vladimirju Ravniharju, da ni storil kot ljubljanski poslanec vselej in ob vsaki priliki svojo dolžnost. Ali mar niso mladini sami dr. Vl. Ravniharju še po letu 1918., ko je prenehal biti državni poslanec, ponovno poverili najbolj odgovorna mesta. In ali niso mladini še lani ponudili dr. Ravniharju župansko mesto v Ljubljani, če se sprijazni z mladinsko politiko? Kot poslanec Ljubljane je bil dr. Ravnihar mož na svojem mestu in po mnenju mladinov bi spadal tudi na župansko mesto Ljubljane. Kaj predstavlja torej g. Mohoriča kot edino možnega zastopnika Ljubljane. Ne bijte vendar sebe po zobeh.

Glede nacionalizma in zmožnosti ne gre torej obema kandidatoma »nacionalnega« blok prav nobena prednost, temveč sta oba vsaj glede parlamentarne prakse slabše kvalificirana ko pa oba njihova napredna protikandidata dr. Boža Markovič in dr. Vladimir Ravnihar.

Nacionalistom!

Za danes zvečer sklicuje Orjuna shod, da zavzame svoje stališče do ljubljanskih kandidatur. Po znanem splitskem sklepu je sicer stališče Orjuna v sedanjih volitvah dovolj jasno fiksirano in vsak Orjunaš ve, da velja zanj volivna dolžnost, da pa mu je na prosto dano, če glasuje za nacionalni blok, davidovičevce, neodvisne radikale ali zemljoradnike.

Če kljub temu sklicuje Orjuna shod, potem sledi iz tega, da se oziramo le na idealne motive, da vlada v volivnem vprašanju med Orjunaši nejasnost in zato naj bo tudi nam dovoljeno par pripomb z ozirom na današnji shod.

Brez vsakega dvoma je, da more Orjuna zadostiti svojim visokim ciljem le tedaj, kadar je vsenarodna organizacija. V tistem hipu, ko se isto veli Orjuna z gotovo politično stranko, je tudi že prenehala biti vsenarodna organizacija in postala je bojna organizacija gotove stranke. Vsi grehi stranke padejo tedaj na Orjuno in nacionalna misel bo vsled tega kompromitirana.

Idealna naloga Orjuna je, da odpravi vso trohnelost, ki je prišla v naše nacionalno življenje. In v tem znaku je pozdravljala javnost Orjuno

Pomeniti pa se je še o drugi stvari. G. dr. Pivko ne kandidira na programu dobrovoljcev ali nestranskih, samo domovini služečih nacionalistov, temveč on je kandidat samostojne demokratske stranke in torej njen zagovornik in predstavitelj, ne pa dobrovoljcev ali nacionalistov. Zato pa se naj g. dr. Pivko in njegovi prijatelji ne čudijo, če vidimo mi v njem predvsem in edino predstavitelja SDS, ne pa Carzanskega borca! In da nazivamo pravilno, ve vsakdo, ker v slučaju zmage dr. Pivka se ne bo reklo, da je zmagal dr. Pivko, temveč da je zmagala SDS — Žerjavova stranka. To mora pripoznati tudi dr. Pivko.

Ista je stvar z g. Mohoričem. On ne kandidira kot predstavnik trgovcev, ki bi v vsej Sloveniji pač več ko zaslužili svojega zastopnika, temveč on je kandidat SDS in zato soodgovoren za vsa dejanja Žerjavove stranke.

Če g. Pivko in Mohorič to soodgovornost odklanjata, potem sta dolžna, da javno povedata, da sta proti politiki SDS, potem ne bi smela sprejeti kandidature, ki jima jo je dala SDS in samo SDS. Mitgegangen, mitgefungen. Tako pravi logika in vse drugo ne drži.

Javnosti prav nič ne briga, kaj si gospoda Pivko in Mohorič mislita, temveč javnost briga le to dejstvo, da sta kandidata nasilne in falitne SDS.

Zato si postavlja javnost to paralelo: Na eni strani nasprotnika parlamentarizma in bratskega sporazuma, na drugi strani pristaša parlamentarizma in sporazuma, na eni strani predstavnika nasilja, na drugi strani zagovornika državljanskih svoboščin, na eni strani pristaša stranke, ki ubija svobodo tiska in govora, na drugi strani borca za svobodo tiska in govora, na eni strani zastopnika najbolj reakcionarnega centralizma, na drugi strani borca za moderno samoupravo ljudstva!

Samo ta paralela je za presojo kandidatov odločilna in zato gredo pravi nacionalisti in narodnjaki v strnjanih vrstah v boj proti kandidatom Žerjavove stranke!

In dne 8. februarja bosta i dr. Pivko i g. Mohorič obžalovala, da sta šla za druge po kostanj v žerjavico!

ob njenem nastanku. Ta naloga pa je zaigrana, če postane Orjuna sama stranka, mesto da bi bila nad vsemi strankami.

Ne prikrivajmo si resnice! Vsi vemo, da je Orjuna zaradi gotovih dogodkov dosti izgubila na simpatijah. Ne pretiravamo, če rečemo, da more javnost povsem izgubiti vero v Orjuno, če jo vidi v eni vrsti z gotovo politično stranko!

Naj prevdarijo vse to Orjunaši in naj se zavedajo, da so na usodnem križpotju. Upamo, da bo njih sklep pravičen in da bomo mogli pozdraviti Orjuno z zmago nad strankarstvom!

Se v večji meri pa velja naš apel sokolom. Vemo, da se jih hoče danes za shod nacionalnega bloka izrabit. Naj prevdari vsak idealen sokol, če ima idealne namene ona politična stranka, ki apelira za svoje strankarske manifestacije na sokole.

Nad strankami morajo biti naši nacionalisti, ker le tako morejo dvigniti stranke. V eni fronti s strankami pa bodo neizogibno potegnjeni navzdol v blato dnevne politike in od tega ne bodo trpele samo njihove organizacije, temveč tudi nacionalna misel.

In zato naš apel.

„Kraljestvo Svetozara Prebičevića“.

Po svojem prihodu v Beograd je sprejel Ljuba Davidovič zastopnika beograjskih novinarjev in mu poročal o svojih zagrebških utisih. Med drugim je dejal Davidovič:

»Tam ni več Zagreba temveč tam je kraljevina Svetozarja Pribečevića.

Kdor se hoče naučiti groze, naj gre v Zagreb, da tam vidi, kaj se pravi močna roka. In potem naj ima še pogum trditi, da pomeni sedanjí režim slabost. Za vsakim vogalom morate paziti, da ne planejo na vas najemniki in vas pretepejo, kakor bi se to kmalu zgodilo Spahu in Behmenu. Po mojem mnenju je bil člo-

vek te dni v Džumaji bolj na varnem kakor pa v Zagrebu.

Vse, kar so počeli, so delali z izgovorom, da varujejo mene. Kategorično sem si prepovedal, da bi mene in moje prijatelje na svoj način varoval Svetozar Pribečević. Če bi manj ščitil Draškovića, bi bil ta morebiti še danes živ. Pribečević pa me tudi ni ščitil pred demonstranti, temveč samo pred manifestanti. To sklepam iz dejstva, ker je oblastvo obenem s prepovedjo shoda prepovedalo tudi vsako manifestacijo na cesti. Na poti od kolodvora do hotela je dobil vsakdo, ki je zaklical: živio Davidović! — udarec s puškinim kopitom. Tisti, ki so kljub prepovedi pokazali svoje mišljenje, so se rešili le s hitrim begom.

Shod je bil dovoljen celo frankovcem, proti čemur mi seveda ne protestiramo, toda demokratski stranki je bil shod prepovedan. Po mnenju Pribečevića in Wilderja so namreč državi bolj nevarni ko vsaka druga stranka (tudi bolj ko frankovci, najbolj pristni avstrijantki, op. uredn.). —

Posrečilo se mi je, da sem imel prijateljski sestanek v tajništvu demokratske

stranke in tam je bilo povedano to, kar bi se moralo povedati na shodu v Music-Hallu. Za ta shod je bilo izdanih nad 5000 vstopnic.

Kako nazira Zagreb na demokrate in na Pribečevića, to bo 8. februar jasno pokazal.

Vsled prepovedi shoda se je politika sporazuma samo okrepila in zavedni Zagreb bo stal za to politiko v celoti in popolnoma.

To je tisto, kar vladne gospode najbolj boli. S svojim sprejemom v Zagrebu sem popolnoma zadovoljen. Globoko in odkritosrčno sem Zagrebčanom hvaležen. —

Obžalujem, da se je izdivjala odurna policija na mojih mladih prijateljih, na dijakih, ki so bili vedno v naši bližini. Bili so aretirani, ker so me ščitili pred čuvarji zakona.

Tako je govoril Davidović, mi pa pravimo:

Ali ste za kraljevino Svetozarja Pribečevića, ali pa za svobodno Jugoslavijo?

Osmega februarja tirja od vas domovina na to vprašanje odgovor!

Volivna borba.

Odločini trenutki.

Volivni boj je na višku. Bolj ko kdaj preje je vsakdo dolžan, da stori svojo dolžnost. Noben izgovor ne velja, noben pomislek ne drži. Vsakdo mora izpolniti svoje mesto ko cel mož, vsakdo mora storiti več ko svojo dolžnost, zakaj za blagor naroda gre, za procvit države!

Vsi brez izjeme na volišče in glasujte za kandidate poštenosti, svobode in prave demokracije! To je prva dolžnost!

Skrbite dalje, da bodo to dolžnost storili tudi vsi vaši prijatelji in znanci in zadostili ste svoji drugi dolžnosti.

Z odločnostjo nastopite proti vsakomur, ki bi z nedovoljenimi sredstvi skušal uplivati na volivca. Pomnite, da zakon strogo kaznuje vsako volivno zlorabo, vsako nasilje in vsako podkupovanje in zato se ne ustrašite nikogar in nobene stvari. Zakon se mora spoštovati, in kdor ga ne spoštuje, naj občuti vso strogost zakona!

Vaša četrti dolžnost pa je, da takoj nastopite proti vsem lažem, ki bi jih razširjali nasprotniki. Bodite prepričani, da bo zlasti tik pred volitvami Slovenija naravnost preplavljena z letaki! Tedaj se bo izkazal zaveden in trezen volilec, tedaj bo njegova veljava zlasti odlična!

Vse to upoštevajte, vse to naredite in po svojih močeh ste pripomogli, da dobi Jugoslavija dobre zastopnike. Izkazali ste se tedaj kot dobre državljane in to vam bodi vedno v ponos.

Zavedajte pa se tudi tedaj, da ste samo na ta način zadostili svoji dolžnosti do svojih potomcev. Bogato, svobodno in močno Jugoslavijo ste dolžni prepustiti potomcem, ker za tako so se borili oni stotisoči, ki so dali zanjo svoje življenje in ki so jo nam priborili!

Za močno in pošteno Jugoslavijo bratskega sporazuma vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev vsi v boj in osmi februar bo dan sreče za potomce!

IVAN PUCELJ,

nosilec liste SKS, je postal predmet najbolj ogabnih mladinskih napadov. Kakor se g. Pucelju krade čast, zlasti v zadnji »Domovini« presega v resnici že vse meje. Tega rokovnjaštva ne moremo in ne bomo trpeti in zato stopamo po lastni iniciativi v obrambo g. Pucelja. To pa storimo tudi zategadelj, ker nečemo, da bi se moglo reči, da ni niti en list nastopil v obrambo moža, ko se je njemu delala krivica. — O kmetijskem razrednem stališču g. Pucelja ima lahko končno vsakdo svoje mnenje in čisto razumljivo je, da se meščan ne bo navduševal za kmetijski program in obratno. Pa to vedo kmetiči sami in zato v Ljubljani tudi ne kandidirajo. Nimajo pretenzij, temveč iščejo samo svoje.

Zato razumemo, če se napada g. Pucelja kot nosilca agrarne misli. Nesramnost prve vrste pa je, če se očita g. Pucelju lenoba in zanemarjanje poslanskih

dolžnosti. To dobro vedo ne samo kmetiči, temveč skoraj vse naše kulturne institucije.

Kličemo za pričo starešinstvo Sokolskega Saveza, da pove, če je kateri poslanec toliko pripomogel k uspehu sokolskega zleta v Ljubljani, ko g. Pucelj.

Kličemo za pričo pevski zbor »Glasbene Matice«, če mu je bil pri njegovem izletu v Beograd kdo bolj na uslugo ko g. Pucelj.

Omenjamo dalje borbo za zvezo Slovenije z morjem in navedli bi lahko celo vrsto imen, ki bi morali pripoznati, da je storil g. Pucelj naravnost idealno svojo dolžnost, zelo slabo pa poslanci Žerjavove stranke.

In naše gospodarske organizacije, naše kulturne organizacije, povejte, kdaj je bil vaš apel na poslanca in ministra Pucelja brez odziva?

Pa tudi posamezniki so imeli več ko dovolj prilike spoznati, da je g. Pucelj mož na svojem mestu. In niti enemu ni bilo treba hliniti pripadnosti za SKS, če je prošil g. Pucelja za intervencijo.

In sedaj pride »Domovina« in psuje g. Pucelja z najogabnejšimi psovkami!

Toda že staro pravilo je, da lajajo psi, kadar vidijo človeka na konju!

Osmega februarja se bo to še jasneje pokazalo!

VPRASANJE DR. PIVKU.

Ko so samostojni demokrati postavljali na svoji konferenci nosilca liste nacionalnega bloka v Mariboru, je baje izjavil dr. Pivko pod častno besedo, da on sprejme to mesto samo pod pogojem, ako bo nacionalni blok odobren od skupnega najvišjega foruma narodne radikalne in samostojne demok. stranke v Beogradu. Tako je pisal tudi »Taborec«, službeno glasilo mariborskih demokratov. S tem pa, da je potrjena čista radikalna lista dr. Ravnikarja v mariborski oblasti, je lista dr. Pivka samostojna in je samo predstavnik disidentov JDS, par samostojnih kmetov in treh radikalov. — Vprašamo g. dr. Pivka, je li res bil dal svojo častno besedo, in če je res, zakaj ni potem odstopil od kandidature?

VOLIVNA STATISTIKA

se je vsled dogodkov v Nevesinju in nastopanja policije v Zagrebu znatno povečala. Število mrtvih znaša 13, ranjenici pa se sploh več ne štejejo.

DR. BEDEKOVIČ — KONFIDENT.

Bivši hrvatski ban, dr. Tomljenović, je v »Slobodni Tribune« ostro napadel šefa zagrebške policije in mu očital, da je bil avstrijski konfident. Odkritja dr. Zanića in dr. Tomljenovića o Bedekoviću so napravila na javnost porazen vtis. V obrambo dr. Bedekovića so nastopili sedaj njemu podrejeni policijski uradniki. Da javnost na to obrambo ničesar ne da, je jasno. Listi javljajo dalje, da je bil dr. Bedeković kot dijak še odločen nacionalist. Presedlal pa je, ko je pod banom Rauchom stopil v policijsko službo. — Diven »nacionalni blok«, ki se opira na konfidentel

Odkritja „Slovenca“.

Ko je objavil »Slovenec« dne 31. januarja članek »Ali se vam odpro oči?«, v katerem je trdil, da čisto točno ve, kdo da je denunciral »Jadransko banko« v Trstu italijanske-mu oblastu, nismo mogli verjeti, da bi bil kaj takega zmožen kak Jugosloven. Zato smo »Slovenca« pozvali, da točno navede, kdo je denunciral in da podpre to z dejstvi.

Našemu pozivu se je včeraj »Slovenec« odzval in na uvodnem mestu priobčil sledeči članek:

»Denunciacija jugoslovanskega zaveda v Trstu pri tržaških, italijansko-fašistovskih oblasteh se je sestavljala v Trstu v hiši slovenskega trgovca Ferfolje, s katerim so bili »mladinski« prvaki že od leta 1919 (doba izvoznice) v ozki in zanje plodonosni kupčijski zvezi.

Na pismeni denunciaciji je sodeloval v sporazumu s svojim političnim šefom in z bankirjem »mladinov«, eden »mladinskih« kolovodij iz Ljubljane — dr. Milko Brezigar.

Dr. Milko Brezigar je tudi izplačal denar podkupljencem in sotrudnikom, in organiziral publiciteto cele afere.

Dobili so:

Kolumbič, odpušteni uradnik Jadranske banke v Trstu, ki so se ga »mladini« poslužili za podpis denunciacije Din 375.000 in mu je bilo obljubljeno mesto prokurista v Slaven-ski banki v Zagrebu. Pozneje pa se mu je izplačala odškodnina za to, da je na to podo odresigniral.

Dr. Mahnič, tedaj tajniku Jadranske banke v Trstu, se je izplačalo Din 250.000. Tudi njemu se je preskrbela druga služba.

Advokat dr. Ferfolja (sorodnik trgovca Ferfolje), je prejel 50.000 lir. G. Ekar (dopisnik tržaških listov in »Jutra«) in neki drugi žurnalisti so prejeli za organizacijo in širjenje afere po listih 150.000 lir.

Denunciacija, ki se je vložila v Trstu v juliju 1922, je bila skrbno pripravljena. Še v istih urah, ko je bila denunciacija vložena, so prinesli go-

tovi tržaški listi in že nastopni dan vsi večji listi po celi Italiji natančna poročila o vsebini denunciacije in o aferi s pravilno pisanimi slovanskimi imeni prizadetih oseb, istotako so listi v Jugoslaviji, Avstriji in Češkoslovaški takoj prinesli poročila o vseh detajlih. Že 24 ur po denunciaciji v Trstu so celo banke v Newyorku že odklanjale honoriranje čekov Jadranske banke!

Ta denunciacija v juliju 1922 je bila maščevanje ljubljanskih »mladinskih« prvakov, za to, ker je tedni ravnatelj Jadranske banke dva meseca popreje razkril na občnem zboru Jadranske banke v Ljubljani v silobranu proti »mladinskim« tihim intrigam njihove proslule manipulacije na škogo Tehniškega visokošolskega fonda, Koroškega plebiscitnega fonda, slovenskih združenih organizacij in Jadranske banke.

Ako gospodje hočejo pred sodišče — pismeni in ustni dokazi so na razpolago! Za navedbo gornjih dejstev prevzemamo odgovornost!

Če je še kdo, ki prisega na »jugoslawenstvo«, »nacionalizem« in »državotvornost« SDS, zdaj še lahko spregleda, kako izgleda v resnici »nacionalizem« dične družbe okoli dr. Žerjava, ki se ni pomišljala slovenski gospodarski zavod uničiti s tem, da ga je ovadila kraljevi fašistovski italijanski vladi.

Evo vam dokazov — ovrzite jih, če morete!

Tako »Slovenec«. — Včerajšnje mladinski »Slovenski Narod« na ta odkritja že reagira, toda ne odgovarja na odkritja sama, temveč si skuša pomagati s protivprašanjem: kdo da je zakrivil parcelacijo Jadranske banke. Le za g. Ekarja omenja, da bi bil g. Ekar vesel, če bi mu »Slovenec« nakazal onih 150.000 lir.

Toda na tak način se stvar ne da odpraviti in gospodje mladini bodo morali na precizna odkritja tudi precizno odgovoriti. In sicer takoj, ker vsak molk je priznanje!

Slovenska javnost pa potem tudi ve, kaj je njena dolžnost!

kler je v veljavi sedanji občinski volilni zakon, se mu morajo pokoriti vsi in v prvi vrsti mladini, katerih šef je ta zaklon inspiriral. Če se je pri tem vračunal, naj to pripiše sebi.

— Kakor se nam poroča iz Trsta, je bil dne 29. januarja iz tržaških zaporov izpuščen g. Kamenarović, bivši glavni ravnatelj Jadranske banke.

— Za današnji shod Narodnega bloka razvijajo mladini velikansko agitacijo. Z dežele so komandirani v Ljubljano vsi bolj znani pristaši SDS. Silno se pritiska

na Orjuno in na sokole, da se polnoštevno udeležijo shoda. Mladini se pač zavedajo, da imajo v Ljubljani tako malo pristašev, da bi bila Unionska dvorana prazna, če bi bili navezani le na ljubljanske udeležence. Svoje somišljenike opozarjamo, da se od eventualnih izizvanj ne dajo premotiti. Svobodomisele spoštujejo prepričanje drugega in ne argumentirajo s pestmi. Ljubljana mora ohraniti svoje dostojanstvo in zato stajati in red parola Ljubljancem v volilnem boju!

Narodna Zajednica

je priredila 3. t. m. svoj volilni shod tudi za št. Jakobski okraj in sicer pri »Putrinu« na Dolenjski cesti. Na veliko žalost »Jutra« in »Sl. Naroda« smo primorani konstatirati, da je bil tudi ta shod prav lepo obiskan. G. Juvan je v lepem govoru obrazložil partizanske vzroke večini naših kriz. Dosti nam je tega — hočemo red in mir v državi! Hočemo predvsem poštenost v političnem in gospodarskem, v javnem in privatnem življenju! — Da so »mladini« v Ljubljani brez upa zmage, dokazujejo vedno znova številke zadnjih občinskih volitev v Ljubljani, kjer so dobili »mladini« 1800 glasov. Kdor torej glasuje za Žerjavovega kandidata — ta indirektno podpira SLS! Oni poštene Ljubljančani, ki hočejo resnično napredno Ljubljano, bodo pomagali »Narodni Zajednici« do zmage!

Shod se je zaključil v redu ob velikem navdušenju. Ne pomaga nič, gospodje »mladini«, laži Vaših poročil o nas imajo kratke noge! Mi vstajamo — in Vas je strah!

VOLILNI SHOD »NARODNE ZAJEDNICE«

za št. Peterski in kolodvorski okraj v Ljubljani se je vršil 3. t. m. pri »Lloyd« Kot glavni govornik je nastopil dr. Ravnihar. Dva pol. konceptista imamo v naši državi. Eden hoče forsirati in dekretirati ujedinjenje, pa naj si bo tudi s

silo, drugi pravilni koncept pa hoče, da naj to ujedinjenje počasi in naravnim pronica, ker Srbi, Hrvati in Slovenci smo sicer politično en narod, kulturno, gospodarsko in miselno pa smo danes tri edinee! Forsiranje ujedinjenja s silo je rodilo na Hrvatskem Radića in je pokrepilo v Sloveniji stremiljenja nezadovoljnih! Slovenija imej svojo gospodarsko samostojnost! Industrija in obrt v Sloveniji se morata razvijati, čeprav smo na »periferiji« države; ali naj služita industrija in obrt samo — vojni? — Tudi v kulturnem in socialnem oziru smo bili do sedaj zanemarjeni: kake težave je imelo naše vseučilišče; kako mizerno in neredno se plačujejo n. pr. nameščenci ljublj. gledališča! Upokojenci morajo čakati eno in tudi polkrugo leto, predno dobe svojo pokojnino! — Ali so vse to zlohoteli Srbi? — Ni res! Dobili smo Slovenci ono, kar so nam v Beogradu »izdejstvovali« poslanci naše krvi! Današnja državna kriza se da rešiti le z bratskim, poštenim sporazumom med Srbi, Hrvati in Slovenci potom načela: enake dolžnosti — enake pravice!

Tudi ta volilni shod »Narodne Zajednice« je bil jako dobro obiskan. Neki »mladinski« agitator je skrbel za »smeh in kratek čas«: imel je uspeh, da je naše moze — volilce še bolj navdušil za jasna in poštena načela, s katerimi stopa »Narodna Zajednica« v boj!

Beleške.

OKOLI SKRINJIC HRSS.

Pribečević in ministri SDS zahtevajo da se prepove postavitve skrinjic HRSS. V tej zahtevi ga podpira še dva radikalna ministra. Prepoved postavitve skrinjic bi se izdala zadnji hip, obenem bi bili aretirani najbolj znani radičevski agitatorji. To pa vsled tega, da bi bilo s tem radičevcem omogočeno, da bi pravočasno izdali svojim pristašem navodila, kako naj postopajo, če ne bi bile skrinjice HRSS postavljene. Večina radikalnih ministrov pa se temu upira, ker je prepričana, da bi bilo to slabo za državo in da bi opcicija samo pridobila, ker imajo radičevci že danes navodila, kako naj postopajo. Upanje je, da bo vendarle zmagala treznost radikalnih ministrov in da ne bo z nepostavitvijo skrinjic za HRSS osramočena naša država.

MALO MANJ DEBELO.

V zvezi s poročilom o nedeljskem shodu je dejal »Slovenec«, da mora vsak pošten naprednjak voliti edinole dr. Korošca. Vsa čast dr. Korošču, ampak stvar je vendarle čisto drugačna. V Sloveniji je vloženo toliko list, da ima vsak naprednjak več ko dovolj izbire med naprednimi kandidati, ki so ravno tako odločni v boju proti samostojnim demokratom ko SLS, da mu ni treba voliti SLS. Boža Marković, Pucelj, Deržič, dr. Ravnihar so ravnatoko opozicijski poslanci kakor dr. Korošec, samo da je njihov boj neprimerno bolj naporen. — Zato naprednjaki! Dne osmega februarja vsi v boj za napredne kandidate in volite one, ki so za bratski sporazum in red ter svobodo v državi.

»DAVIDOVIČ NE BO IZVOLJEN«.

To smešno pobožno željo si je dovolila »Domovina«. Ali res mislijo mladini, da mora sedaj »Domovina« nadomestiti »Domoljuba«, ker ta več ne izhaja. V svojih razbrzdanih časih je napisal »Domoljub« take gorostasne bedastoče. — Drugače te nepobožno želje res ni mogoče imenovati.

»PAPEŽA IMA ZA SEBE NARODNI BLOK«.

tudi ta gorostasnost je natiskana v zadnji »Domovini«. Ali so gospodje pri »Domovini« od volilnega dela res že tako zdelani, da imajo halucinacije? Čestitamo tistim, ki morejo tako težko nemnost prebaviti.

TUDI TA JE DOBRA!

»Domovina« piše, da je nacionalni blok za mir, red in delo v državi. To je dokazal nacionalni blok menda s tem, da je dal pretepti najodločnejše Jugoslovane in da je poteptal zakon! Res brez zakona! Mislimo, da tega ne more razumeti niti bralec »Domovine«.

FEJ!

V glasilu nacionaln. bloka »Domovini« čitamo debelo tiskano sledečo surovost: Pucelj pozna kmeta ko uš. Skrie, uš pa Pucelj — vsi trije so ene in iste vrste!

Še nikdar, odkar se bije v Sloveniji političen boj, ni bila napisana taka surovost in taka neotesanost. Vsa nekulturna mladina, vsa njihova srčna podivjanost je v tem izreku obsežena. Sramota za inteligenta, ki prenese tako nizkotne psovke! Nezaslišan škandal pa za mladine, da si dovolijo na račun našega kmeta tako žaljivko! Fej!

DRŽAVNO ZASTAVO — ZATAJILI.

Zadnji Ribnikarjevi »Domovini« je bila priložena brošura, ki ima na naslovni strani kmeta, ki ima v rokah veliko trobojnico. Ta trobojnica pa ni državna zastava, temveč slovenska; državne zastave na sliki sploh ni in čeprav je na zadnji strani zopet naslikan kmet z veliko zastavo. Gospodje »državotvorci« se očitno sramujejo državne zastave, da so jo popolnoma zatajili. — Lepi državotvorci to!

MODERNI ČUDOTVOREC

je na vsak način dr. Žerjav. V »Domovini« se pripoveduje, da je dr. Žerjav celo kot neposlanec odpravil kuluk in da je celo davčni vijak zmanjšal. Ljudje, ali v resnici to čutite? Komu je neki dr. Žerjav zmanjšal davke?

Razpis ljublj. občinskih volitev nezakonit.

Mladinskim gerentom ljubljanske mestne občine se je razpis občinskih volitev v sredi volilne borbe za skupščino tako mudil, da so v svoji gorečnosti, da presenetijo nasprotno jim stranke (in to so vse druge razen njihove), zagrešili s tem razpisom kar tri protizakonitosti in sicer naslednje:

1. Prva in glavna protizakonitost je ta, da je rok za vlaganje kandidatnih list prekratko odmerjen. § 12. zakona o volitvi v občinska zastopstva v Sloveniji določa, da se morajo kandidatne liste predložiti političnemu oblastu (v Ljubljani velikemu županu) najpozneje v 10 dneh, po razpoložljivi pravomočni volilni imeniki. Volilni imeniki so bili razpoloženi na vpogled od 30. januarja naprej. Ker pravi zakon izrecno, da morajo biti liste predložene 10 dni po razgrnitvi, ne vstevši razgrnitev volilnih imenikov, zato je jasno, da se šteje 10 dni še le od vstetega 31. januarja dalje. Enako jasno je, da je dal zakonodajalec volivcu polnih deset dni časa za vložitev liste. Ker so volilni imeniki bili predloženi šele 30. januarja, zato jih je mogel volilec tudi šele ta dan pregledati in zato ne more šteti 30. januar. Bodi pripomnjeno, da se na sodišču in tudi na policiji pričeta dan ne šteje in da je zato proti vsem dedandnim običajem in pravnimskim nazorom, da bi veljal že 30. januar v terminu za vlaganje list. Zato bi moral veljati kot zadnji dan vložitve kandidatne liste 9. in nikakor ne 8. februar. Pripomnjeno bodi tudi to, da so listi objavili razpis volitev šele dne 30. januarja popoldne in da »Uradnega lista« z dne 29. januarja skoraj nihče v roki ni imel. Zato je 8. februar kot zadnji dan za vlaganje list tem bolj nedopusten.

2. Po § 12, 7. odst. omenjenega volilnega zakona mora biti v razglasu o volitvi objavljena tudi ura, do katere se smejo vlagati zadnji dan kandidatne liste. Razglas za razpisane ljubljanske ob-

činske volitve določa, da je treba vložiti kandidatne liste do vstetega 8. februarja 1925 v predpisanih uradnih urah. S tem načinom določanja ure pa ni nikakor zadoščeno tu navedenemu zakonskemu predpisu. Ura mora biti točno označena, ne pa s sklicevanjem na uradne ure. Uradne ure se lahko vsak čas menjajo ter niso vsakomur znane. Razen tega so uradne ure ob nedeljah krajše kot ob delavnikih. Zadnji dan za vlaganje kandidatnih list je pa razpisan ravno na nedeljo. S takšnim načinom določanja ure se volilce lahko zavede v zmoto. Le mimogrede bodi omenjeno, da je določitev termina za predložitev kandidatnih list na zadnje dni volilne borbe za skupščinsko zastopstvo, in še posebej zadnjega dne, na dan skupščinskih volitev samih, da rabimo najmilejši izraz — nekaj neobičajnega ter v očitem nasprotju s politično korektnostjo. S tem načinom se občinskim volilecem brez potrebe otežuje videnje njih volilnih pravic.

3. Razglas o volitvi določa med drugim da se dvoje ali več kandidatnih list lahko veže: Tako se pač glasi § 13 občinskega volilnega zakona. Ali iz § 37 tega zakona izhaja jasno, da se zamore vezati kandidatne liste le pri občinskih volitvah po §§ 35 in 36 istega zakona, t. j. pri volitvah v občinah, ki nimajo lastnega statuta in v občinah z manj kakor 10.000 prebivalci. Predmetni volilni razglas si s tu omenjeno določbo prisvaja nekako pravico korekture zakona ali z drugimi besedami neko zakonodajalno oblast. Duh od dr. Žerjava inspiriranega zakona o volitvi v občinska zastopstva v Sloveniji je pa bil naravnost ta, da se v Ljubljani onemogoči vezanje list, oziroma skupen nastop več strank, ker je dr. Žerjav upal, da s tem zagotovi napredni stranki, kakor relativno najmočnejši, večino v občinskem svetu. To bi se bilo tudi posrečilo, da niso mladini v svoji objestnosti razbili napredno stranko. Do-

KAKO HOČEJO SLEPARITI.

Beograd, 5. februarja. Ljuba Davidović je poslal Jovanoviću kot predsedniku Državnega odbora pismo, v katerem ga obvešča, da predsedniki volivnih odborov na Hrvatskem še vedno niso prejeli svojih dekretov. Na ta način se hoče preprečiti, da bi mogli nastopiti svoje mesto. Ker so vsi občinski zastopi razpuščeni, bi potem komisariji imenovali za predsednike komisij svoje kreature, ki bi potem falzificirali volitve. Pripominjamo, da je bilo leta 1923 v Pribečevičevi Liki oddanih natančno 100% glasov vseh vpisanih volilcev.

MADŽARSKI ZAKON BO V JUGOSLAVIJI ZOPET VELJAVEN.

Beograd, 5. februarja. Vlada name-rava raztegniti 43 oddelek madžarskega zakona od 8. februarja 1923 na Hrvatsko in Slavonijo. Ta vladna na-

mera je tvorila včeraj glavni predmet debate v vseh političnih krogih. Vlada vztraja na stališču, da velja omenjeni zakon do danes, do donošenja novega zakona in se nanaša samo na Vojvodino, Prekmurje in Medjimurje. Hrvatska in Slavonija pa imata svojo lastno zakonodajo. Omenjeni zakon se nanaša na dejanja, s katerimi se ruši ugled kralja in monarhije, in se ta dejanja kaznujejo z ječo od 3—5 let.

KONFLIKT MED SODNO IN UPRAVNO OBLASTJO.

Zagreb, 5. februarja. Včeraj je razpravljal senat sodnega stola o pritožbi uredništva »Slobodnega doma« radi ustave lista po zagrebški policijski direkciji. Senat je prišel do zaključka, da je nastal spopad med sodno in upravno oblastjo radi kompetence in bo zadevo rešil stol sedmice.

LJUBLJANSKA BORZA,

dne 4. februarja.

Vrednote.

2½% drž. renta za voj. škodo den. 128, bligo 130; 7% invest. pos. bligo 64½; Celjska pos. den. 209, bligo 212; Lj. kred. bka bligo 230; Merkant. bka den. 124, bligo 126; 1. hrv. št. den. 896, bligo 900; Slavenska bka den. 70, bligo 80; Strojne tov. in livarne bligo 146; Trbov. prem. dr. bligo 410; Združene papirnice den. 101; Split cem. portland bligo 1200; 4½% kom. zad. dež. bke bligo 90; Stavna družba d. d. Lj. den. 280, bligo 290.

Produkti.

Smrekovi hlodi od 25 cm prem. napr., 4 m dolž., lepo, zdravo blago, fko nakl. post. den. 240, bligo 260; deske, 40 mm in 50 mm, 111., fko meja, den. 480; dekspe 20 mm do Pliberk, bligo 775; borove deske 50 mm, 4 m dolž., franko Pliberk, bligo 730; črešnjevi hlodi od 25 cm premera napr., od 2.50 dolžine, franko nakladalna postaja, 2 vagona, denar 320, blago 330, zaključek 320; pšenica domača fko Lj. den. 475; koruza nova, dob. febr., fko Postojna, trans., den. 275, bligo 280; koruza nova, dob. marec, fko Postojna, trans., bligo 290; koruza nova, dob. april, fko Postojna, trans. bligo 300; koruza nova, def., umetno sušena, fko Lj. bligo 250;

oves srbski, par Lj. bligo 330; fižol ribničan čiščen, b/n, fko Postojna, trans. den. 300; krompir, bel, fko dolenj. post. blo 155.

: Bakren denar in spomenika cara Petra Velikega. Iz Revala se poroča, da je sklenila estonska vlada, da uporabi kovino spomenika, ki je bil postavljen l. 1910 v spomin na zavzetje vzhodnomorskih provinc po Petru Velikem, za kovanje bakrenega denarja. Kakor se trdi, je sklenila vlada, da spomenika radi velikih stroškov ne namerava zopet postaviti.

Curih: Beograd 8.3750, Berlin 1.2330, Milan 21.56, London 24.815, Pariz 28.05, Newyork 518.10, Praga 15.28, Dunaj 0.0073.

Zagreb: Rim 2.57—2.60, London 296.95, Newyork 61.48—62.48, Pariz 3.3450—3.2950, Praga 1.8187—1.8487, Curih 11.04—12.04, Dunaj 0.0867—0.01887.

Izdajatelj:

dr. Josip Hacin.

Glavni in odgovorni urednik:

Železnikar Aleksander.

Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani.

Jack London:

Burni doživljaji.

Roman južnega morja.

Seelee je bil inteligentnejši kot povprečni mo-že njegovega rodu, toda njegova inteligenca je le še bolj jasno osvetljevala nizko stopinjo njegovih rojakov. Njegove oči so bile blizu skupaj in majhne ter so izražale krutost in zvižanost. Vsa njegova obleka je obstojala iz vrvice okrog ledij in pasu za naboje. Izrezljani okrasek iz želvovine, ki mu je visel od nosu doli do brade, ga je oviral v govorjenju in mu je služil le kot lišp, dočim so bile odprtine v njegovih ušesih bolj koristne narave, kajti tam je imel spravljeno pipo in tobak. Njegovi polomljeni, čekanom podobni zobje so bili črno pobarvani s sokom bitelovih oreh in divjak je neprestano pljuval na tla.

Če je govoril ali poslušal, se je pačil kakor opica. Če je pritrjeval, je zapiral oči in suval brado naprej. Govoril je z otroško neotesanostjo, ki je bila v čudnem nasprotju z njegovim ponižnim položajem pod verando. Skupno z mnogimi svojimi tovariši je bil gospodar in glavar vasi Balesuna. Toda belokožec, ki ni imel tovarišev, je bil gospodar in glavar na Berande. Včasih, kadar je nanesla prilika, se je celo popolnoma sam postavil za gospodarja in glavarja vasi Balesuna. Seelee se ni rad spominjal tega dogodka. To je bilo takrat, ko se je šele učil spoznavati značaj belih in ko je izprevidel, da se treba paziti pred njimi. Nekoč se je pregrešil v tem, da je sprejel pod svojo streho tri begunce z Berande. Dali so mu vse, kar so imeli, za pribežališče in obljubo, da jim pomore

(4.)

zbežati na Malaito. Ta okolščina je dala divjaku Seeleu nekakšno upanje na znamenito bodočnost, v kateri bi njegova vas služila kot skladišče na podzemski poti med Berande in Malaito. Na žalost pa ni poznal običajev belih mož. Ta belokožec, ki ga je imel sedaj pred seboj, ga je o tem poučil, ko je prišel nekega jutra v njegovo izbičevja zgrajeno hišo. V prvem hipu je začutil Seelee nekakšno zadoščenje.

Sredi svoje vasi se je čutil popolnoma varnega. Toda v naslednjem hipu ga je udaril Sheldon s pestjo po ustih in ta udarec je bil tako silen in nepričakovan, da je zadušil svarilni krik v njegovem grlu. Druga pest belokožca ga je zgrabila pod ušesom in ga spravila v položaj, v katerem ga nadaljni dogodki niso več zanimali. Ko se je zopet zavedel, je opazil, da leži v ribiškem čolnu belega moža in da potuje na Berande.

Na Berande so delali ž njim kakor z brezposelnim človekom ter ga zvezali na nogah in rokah z verigami. Ko je njegov rod vrnil one tri begunce so ga zopet izpustili. Končno je grozni belokožec obsodil njega in vas Balesuna na globo desetisoč kokosovih oreh. Pozneje seveda ni več skrival beguncev z Berande. Pač pa jih je jel loviti. To je bilo varnejše. Vrh tega pa je dobil za vsako glavo po en zavoj tobaka. Toda če bi se mu kdaj ponudila prilika, da bi zalotil tega belega moža bolnega, ali pa da bi stal za njim, ko bi se spodtaknil in padel tam kje medpotoma v pragozdu — no, to bi bila glava, ki bi mu jo dobro plačali na Malaiti.

Sheldon se je Seeleejevega poročila razveselil. Sedmi mož iz družbe poslednjih beguncev je bil ujet, stal je doli pri vratih. Pripeljali so ga bliže;

njegov obraz je izdajal zadrego in upornost, roke je imel povezane z vlakni kokosovih oreh, posušena kri na njegovem telesu je pripovedovala o ranah, ki jih je dobil v borbi s svojimi preganjalci.

— Vem, da ste dober mož, Seelee, — je dejal Sheldon, potem ko je poglavar pogoltnil okrog četrtr kozarca navadnega žganja. — On, moj dečko, ste ujeli zelo hitro. Ta dečko zelo močan, zelo. Dam vam en zavoj tobaka, na mojo čast, zavoj tobaka. In pa, če biti meni dober človek, dam vam tri valte kalika in en nož, zelo velik nož.

Tobak in blago sta prinesla iz skladišča dva služabnika in ga oddala poglavarju vasi Balesuna, ki je dodatno plačilo sprejel z renčanjem ter odšel, ne da bi še posebej izrazil svojo zahvalo, po stezi k svojemu kanoe. Pod Sheldonovim nadzorstvom so služabniki zvezali ujetnika na rokah in nogah in ga privezali h kolu, ki je podpiral hišo. Ko so ob enajsti uri prihajali delavci s polja, je zaukazal Sheldon, naj se zberejo na dvorišču pred verando. Prišli so tja vsi delazmožni ljudje in tudi oni, ki so pomagali v bolnici. Se celo žene in nekaj otrok s plantaž je bilo uvrščenih v dva reda med ostale — bila je to tolpa nagih divjakov, vsega skupaj nekaj manj ko dvesto glav. Bili so nališpani s koralami, kostmi in školjkami in njihova preluknjana ušesa in nozdrvi so težile nevarne igle, kovinaste vlasnice, zarjaveli železni držaji raznega kuhinjskega orodja in patentni ključji za odpiranje cinkastih škaflic s konzerviranim govejim mesom. Nekateri so imeli svoje drobne krotovičaste kodre pritrjene s priprtimi nožki. Eden si je bil privezal na prsa porcelanast gumb od duri, drugi pa si je okrasil prsa z medenim kolescem ure — budičke. (Dalje prih.)

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) ob vodi Na malo!

Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modno blago, pletenine, lepne rebce, ačeteke, sukanec, toaletno blago. Telefon 915

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana, nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta šte. 1a, II. nadstropje.

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico

F. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Mestni trg šte. 6

ker ima že nad

10.000.000— Din jamstvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje najugodneje. ... Posojila daje le proti popolni varnosti na vknjižbo in poročilu. ...

Uprava „Narodnega Dnevnika“ sprejme več raznašalcev.

Oglasi

v „Narodnem Dnevniku“ so imeli vedno uspeh.

Najboljši šivalni stroj je edino le

Josip Petelinc-a

znanka Gritzner in Adler za rodbino, obrt in industrijo blizu Prešernovega spomenika Ljubljana Pouk v vazon u brezplačen. Vožetna garancija. Delavnica za popravila Na veliko Telefon 915 Na malo

V plombiranih vrečah po 50 kg razpošilja najceneje la angl. kovaški premog la angleški koks la angleški premog

trgovina s kurivom DOM. ČEBIN, Ljubljana Wolfova ulica šte. 1 II. Skladišče: Mefelkova 19. DOBAVLJA: vse domače premoge, drva in oglje najugodneje. Na drobno. Na veliko.

Prispevajte in agitirajte za Tiskovni sklad „Narodn. Dnevnika“!